

UNESCO voor Open en Permanent Access

UNESCO in Nederland bereidt initiatieven voor om zowel in ons land als internationaal de aandacht te vestigen op de noden van minder gepri- vilegieerde landen op het gebied van duurzame toegang tot informatie. Dat blijkt uit het werkprogramma van de Nationale UNESCO-Commissie, dat deze zomer werd gepubliceerd.

Informatie- en communicatie- technologieën (icts) kunnen volgens de organisatie veel van haar doelen helpen realiseren, zoals democratisering, terugdringen van armoede, internationale samenwerking en wereldwijde deelname aan onderwijs en cultuur. In de praktijk zijn

er echter veel obstakels. Op sommige terreinen, zoals *standard setting*, het agenderen van vraagstukken en het uitwisselen van informatie kan UNESCO een goede rol spelen. Toegang tot informatie is een van de grondslagen van een democratische samenleving, en het waarborgen daarvan behoort tot haar kerntaken.

De organisatie wil daarom in de eerste plaats een Nederlandse expert- meeting organiseren over Open Access, UNESCO en de wetenschap in minder gepri- vilegieerde landen. De resultaten daarvan zouden internationaal verspreid kunnen worden en mogelijk tot een UNESCO-bijeen-

komst in Parijs kunnen leiden. Voor het probleem van *permanent access*, dus duurzame toegang, in de ontwikkelingslanden wil UNESCO een speciale bijeenkomst organiseren op de wereldconferentie 'Memory of the World', volgend voorjaar in Warschau. Dat moet leiden tot een ahangsel bij de *Guidelines for the Preservation of the Digital Heritage* die UNESCO in 2003 publiceerde, en in een later stadium tot voorstellen aan UNESCO wereldwijd om nieuwe standaarden op het gebied van duurzaam bewaren te bevorderen. Initiatieven op het gebied van permanent access zijn vooral nodig omdat er veel wordt gedigitaliseerd zonder oog voor de toekomstige bewaring, aldus UNESCO. Ook moeten er oplossingen komen voor de nationale en internationale werkverdeling en voor de vraag of en wanneer data uit de openbaarheid gehouden mogen worden.

UNESCO zoekt voor beide activiteiten samenwerking met een reeks internationale organisaties, met Nederlandse organisaties als SURF, DANS en de KNAW en met buitenlandse zusterorganisaties daarvan (MdG)

Samenwerking Europese data-infrastructuurprojecten

Supporting Digital Humanities (SDH) 2010 was de naam van een conferentie die in oktober in Wenen werd georganiseerd door DARIAH (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) en CLARIN (Common Language Resources and Technologies Initiative). Deze eerste SDH-conferentie, die werd gecombineerd met een bijeenkomst van het Networking Event for European Research Infrastructures (NEERI 2010) stond vooral in het teken van de verbreding van data-infrastructuren en de uitbreiding van onderzoekactiviteiten.

De sessies hadden onder meer betrekking op manuscriptstudies, musicologie, archeologie en sociaal-economische geschiedenis. De discussies gingen vooral over de volgen-

CARARE: Connecting Archaeology and Architecture in Europeana

In de nazomer van dit jaar, zes maanden na de start van het Europese cultureel-erfgoedproject CARARE, werden de resultaten van de projectpartners in Italië gepresenteerd op een steenworp afstand van de toren van Pisa. Een inspirerende plek waar archeologie, architectuur en toerisme onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Om cultureel erfgoed voor een groot publiek toegankelijk te maken werd begin dit jaar het Europese samenwerkingsverband CARARE opgericht. Het project zorgt ervoor dat vanuit het werkterrein van de archeologie en de architectuur digitale objecten worden toegevoegd aan de Europese cultuurwebsite Europeana (www.europeana.eu).

DANS (Data Archiving and Networked Services) levert via het e-depot voor de Nederlandse archeologie een bijdrage aan CARARE. Dat gebeurt selectief, want uitgebreide wetenschappelijke datasets zijn niet direct gericht op een breder publiek en er moet ook rekening worden gehouden met privacy en auteursrechten. Erfgoed Nederland coördineert



HELLA HOLLANDER

Op het Plein van de Wonderen in Pisa: connecting Archaeology and Architecture.

de bijdrage van Nederlandse organisaties rond cultureel erfgoed, waaronder musea. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed leidt de organisatie en planning van het oogsten van de metadata. Nieuwe partners op het gebied van cultureel erfgoed zijn van harte welkom.

In Pisa keken de partners welke data ze beschikbaar kunnen stellen en in hoeverre ze daar technisch toe in staat zijn. De erfgoedinstellingen KUAS (Denemarken) en ADS (Engeland) hebben een metadata-schema opgesteld dat grotendeels is gebaseerd op het al bestaande Midas-model. De technische realisatie van CARARE en het oogsten hiervan voor Europeana ligt bij het Griekse Athena-project (DCU).

De verschillende thematische collecties, waaronder dus CARARE, vormen de verzamelingen binnen Europeana en worden de komende jaren toegankelijk gemaakt. Bij CARARE zijn veel wetenschappelijke instellingen betrokken. Europeana heeft zich tot nu toe vooral via musea en bibliotheken op een breed publiek gericht. Er is een focus op het type 3D en VR (Virtual Reality) bestandsformaten. 'Als het doel en het publiek met foto's bereikt kunnen worden dan gaat hier de voorkeur naar uit,' benadrukte de Belgische deelnemer Daniel Pletinckx. Een goed advies om op te volgen. (Hella Hollander)

www.unesco.nl/documents/documenten-natcom/
www.unesco.org/new/en/unesco/

SINDS KORT BESCHIKBAAR

Het overzicht toont een aantal databestanden die recent voor onderzoekers beschikbaar zijn gekomen bij CBS, CentERdata en DANS. Een volledig overzicht van de CBS-bestanden is te vinden op www.cbs.nl/microdata. De LISS panel bestanden van CentERdata

zijn kosteloos beschikbaar via het LISS Data Archief www.lissdata.nl/dataarchive. De bij DANS beschikbare databestanden komen van diverse andere onderzoeksinstellingen. Deze kunnen kosteloos gedownload worden vanuit DANS EASY: <https://easy.dans.knaw.nl>

Centraal Bureau voor de Statistiek	Periode
Bijstandsuitkeringenstatistiek (transactiebasis)	2009
Enquete ICT-gebruik bedrijven	2006-2008
Integrale veiligheidsmonitor	2008-2009
Woning Onderzoek Nederland	2006
Statistiek reïntegratie door gemeenten	2009
<i>Uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)</i>	
- Banenbestanden	2008
- Overige arbeidsbestanden	2008
- Overige uitkeringen	2008
- Demografische persoonsgegevens	2008
- Uitkeringen buitenland	2008
- Werkloosheidswetbestanden	2008
- Zelfstandigen	2008
CentERdata LISS Data Archive	
<i>Ambiguity Aversion and Household Portfolio Choice</i> (Dimmock, S., Kouwenberg, R., Wakker)	
	2010
<i>Decreasing Trust in Democratic Governments, Wave 3</i> (Wisse, E.)	
	2010
<i>Tilburg Consumer Outlook Monitor</i> (Yabar, J., Pieters, R.)	
	2010
<i>Holiday Study: Wave 1 and 2</i> (Statistics Netherlands)	
	2010
<i>Organizations and older workers – Part 1 and 2</i> (Karpinska, K., Henkens, K., Schippers, J.)	
	2010
<i>LISS Core Study – Personality, Wave 3</i> (CentERdata)	
	2010
<i>Measuring Higher Order Risk Attitudes of the General Population</i> (Kuilen, G. van de, Trautmann, S.T.)	
	2009
<i>Sexuality and media use: Wave 1 and 2</i> (Peter, J.)	
	2010
Via DANS EASY	
Historische Wetenschappen	
<i>Bijbelvertalingen, digitale tekstituitgaven 2008-2010</i>	
(Nicoline van der Sijs, Stichting Vrijwilligersnetwerk Nederlandse Taal)	1749-1794
<i>Playlists and Repertoire of 18th-C The Hague Theatres mainly of the French Comedy</i> (Aldo Lieferring, Universiteit Utrecht – Muziekwetenschap)	
	1724-1795
<i>Eighteenth-Century Music and theatre advertisements from the 's-Gravenhaagsche Courant and Gazette de La Haye</i> (Aldo Lieferring, Universiteit Utrecht – Muziekwetenschap)	
<i>Interviews met Veteranen, Modern History en (IPNV – Veteranen Instituut) Contemporary History</i>	
Archeologie	
<i>The Džarygač Survey Project</i> (GIA – Groninger Instituut voor Archeologie)	
	2010
<i>Breda Taxandriaan (BAAC)</i>	
	2010
<i>Een villaterrein bij het Kloosterraderplein te Kerkrade (ADC Archeo-Projecten)</i>	
	2010
<i>Veldtekeningen van de opgravingen te Goedereede, Ouddorp (Provincie Zuid Holland 1982/1983)</i>	
	1959-1960
<i>IVO-O rioolpersleiding Woerden (Oranjewoud bv)</i>	
	2009
<i>Plangebied A12 BRAVO Molendijk (Gemeente Bodegraven) (RAAP)</i>	
	2010
Sociale Wetenschappen	
<i>Netherlands Longitudinal Lifecourse Study – NELLS – First Wave</i> (P.M. de Graaf, M. Kalmijn, G. Kraaykamp, C. Monden)	
	2009
<i>Brabantse zesdeklassers, persoonsgegevens (J.S.Cramer – Universiteit van Amsterdam)</i>	
	1994-2010
<i>Gebruik kinderopvang (Sociaal en Cultureel Planbureau)</i>	
	2004
<i>HEGESCO – Higher education as a generator of strategic competences (ROA – Universiteit Maastricht)</i>	
	2008
<i>REFLEX – REsearch into employment and professional FLExibility (ROA – Universiteit Maastricht)</i>	
	2005-2006
<i>Monitor Hoger Beroeps Onderwijs (ROA – Universiteit Maastricht)</i>	
	2009
<i>Registratie uitstroom en bestemming schoolverlaters – BVE Monitor (ROA – Universiteit Maastricht)</i>	
	2009
<i>God in Nederland (Radboud Universiteit)</i>	
	2006

COLOFON

e-data@research is het kwartaalblad in Nederland over data en onderzoek in de alfa- en gammawetenschappen. Het verschijnt onder auspiciën van CentERdata, DANS, het Huygens Instituut, het Centraal Bureau voor de Statistiek, de Koninklijke Bibliotheek en de Vereniging voor Geschiedenis en Informatica. Toezending kosteloos aan relaties van de stakeholders en op verzoek aan studenten in de alfa- en gammarichtingen. Oplage: 9100. *e-data@research* is online te raadplegen op www.edata.nl.

Uitgever: Stichting Uitgeverij *e-data@research*, Postbus 93067, 2509 AB Den Haag
Redactieadres: Postbus 93067, 2509 AB Den Haag; t (070)3494450 f (070)3494451 e edata@dans.knaw.nl
Redactie: Inge Angevaere, Eric Balster, Ronald van der Bie, Peter Boot, Martijn de Groot (hoofd/eindredacteur), Thijs Hermesen, Jetske van der Schaaf
Aan dit nummer werkten mee: Bart Bakker, Marten Jan Bok, Jos Engelen, Rob Grim, Stefan

Dormans, Hella Hollander, Léander Kuijvenhoven, Gerhard Jan Nauta, Harm Nijboer.
Redactiesecretariaat: Lucas Pasteuning, Jetske van der Schaaf
Vormgeving en opmaak: Ellen Bouma, Alkmaar
Productie: Amsterdam University Press
Druk: Ten Brink, Meppel
ISSN: 1872-0374